

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര  
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ബാലകാണ്ഡേ

॥ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര  
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

## ॥ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ॥

മുനിനാ സഹ ശ്രീരാമലക്ഷ്മണയോഃ  
സരയുഗംഗാസംഗമസമീപേ പുൺയാശ്രമേ നക്ഷത്രം വിശ്രാമഃ

പ്രഭാതായാം തു ശർവർയാം  
വിശ്വാമിത്രോ മഹാമുനിഃ |  
അഭ്യഭാഷത കാകുത്സ്ഥൗ  
ശയാനൗ പർണസംസ്തരേ || 1.23.1 ||

കൗസൽയാ സുപ്രജാ രാമ  
പൂർവാ സന്ധ്യാ പ്രവർത്തതേ |  
ഉത്തിഷ്ഠ നരശാർദൂല  
കർതവ്യം ദൈവമാഹ്നികം || 1.23.2 ||

തസ്യർഷേഃ പരമോദാരം  
വചഃ ശ്രുത്വാ നരോത്തമൗ |  
സ്നാത്വാ കൃതോദകൗ വീരൗ  
ജേപതുഃ പരമം ജപം || 1.23.3 ||

കൃതാഹ്നികോ മഹാവീര്യൗ  
വിശ്വാമിത്രം തപോധനം |

അഭിവാദ്യാതിസംഹൃഷ്ടൗ  
ഗമനായാഭിതസ്ഥതുഃ || 1.23.4 ||

തൗ പ്രയാന്തൗ മഹാവിർയൗ  
ദിവ്യാം ത്രിപഥഗാം നദീം |  
ദദ്യശാതേ തതസ്തത്ര  
സരയാഃ സംഗമേ ശുഭേ || 1.23.5 ||

തത്രാശ്രമപദം പുണ്യ -  
മൃഷീണാം ഭാവിതാത്മനാം |  
ബഹുവർഷസഹസ്രാണി  
തപ്യതാം പരമം തപഃ || 1.23.6 ||

തം ദൃഷ്ട്വാ പരമപ്രീതൗ  
രാഘവൗ പുണ്യമാശ്രമം |  
ഊചതുസ്തം മഹാത്മാനം  
വിശ്വാമിത്രമിദം വചഃ || 1.23.7 ||

കന്യായമാശ്രമഃ പുണ്യഃ  
കോ ന്വസ്ഥിൻ വസതേ പൂമാൻ |  
ഭഗവന്ദേഹാതുമിച്ഛാവഃ  
പരം കൗതൂഹലം ഹി നൗ || 1.23.8 ||

തയോസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ  
പ്രഹസ്യ മുനിപുംഗവഃ |  
അബ്രവീച്ഛൂയതാം രാമ  
യന്ധായം പൂർവ ആശ്രമഃ || 1.23.9 ||

കന്ദർപോ മുർതിമാനാസീത്  
കാമ ഇത്യുച്യതേ ബുധൈഃ |

തപസ്യന്തമിഹ സ്ഥാണും  
നിയമേന സമാഹിതം || 1.23.10 ||

കൃതോദ്യാഹം തു ദേവേശം  
ഗച്ഛന്തം സമരൂഢ്ഗണം |  
ധർഷയാമാസ ദുർമേധാ  
ഹുങ്കൃതശ്ച മഹാത്മനാ || 1.23.11 ||

അവധ്യാതശ്ച രുദ്രേണ  
ചക്ഷുഷാ രഘുനന്ദന |  
വ്യശീര്യന്ത ശരീരാത് സ്വാത്  
സർവഗാത്രാണി ദുർമതേ || 1.23.12 ||

തത്ര ഗാത്രം ഹതം തസ്യ  
നിർദഗ്ധസ്യ മഹാത്മനഃ |  
അശരീരഃ കൃതഃ കാമഃ  
ക്ലോധാദ് ദേവേശ്വരേണ ഹ || 1.23.13 ||

അനംഗ ഇതി വിഖ്യാത -  
സ്തദാപ്രഭൃതി രഘവ |  
സ ചാംഗവിഷയഃ ശ്രീമാൻ  
യത്രാംഗം സ മുമോച ഹ || 1.23.14 ||

തസ്യായമാശ്രമഃ പുണ്യ -  
സ്തസ്യേമേ മൂനയഃ പുരാ |  
ശിഷ്ടാ ധർമപരാ വീര  
തേഷാം പാപം ന വിദ്യതേ || 1.23.15 ||

ഇഹാദ്യ രജനീം രാമ  
വസേമ ശുഭദർശന |

പുണ്യയോഃ സരിതോർമധ്യേ  
 ശ്വസ്തരിഷ്ടാമഹേ വയം || 1.23.16 ||

അഭിഗച്ഛാമഹേ സർവേ  
 ശുചയഃ പുണ്യമാശ്രമം |  
 ഇഹ വാസഃ പരോസ്ഥാകം  
 സുഖം വത്സ്യാമഹേ നിശാം || 1.23.17 ||

സ്നാതാശ്ച കൃതജപ്യാശ്ച  
 ഹുതഹവ്യാ നരോത്തമ |  
 തേഷാം സംവദതാം തത്ര  
 തപോദീർഘേണ ചക്ഷുഷാ || 1.23.18 ||

വിജ്ഞായ പരമപ്രീതാ  
 മൂനയോ ഹർഷമാഗമൻ |  
 അർഘ്യം പാദ്യം തഥാർജ്ജിതിമ്യം  
 നിവേദ്യ കുശികാത്മജേ || 1.23.19 ||

രാമലക്ഷ്മണയോഃ പശ്വാ -  
 ദകൂർവന്നതിമിക്രിയാം |  
 സത്കാരം സമനുപ്രാപ്യ  
 കമാഭിരഭിരഞ്ജയൻ || 1.23.20 ||

യഥാർഹമജപൻ സന്ധ്യാ -  
 മൃഷയസ്തേ സമാഹിതാഃ |  
 തത്ര വാസിഭിരാന്വിതാ  
 മുനിഭിഃ സുവ്രതൈഃ സഹ || 1.23.21 ||

ന്യവസൻ സുസുഖം തത്ര  
 കാമാശ്രമപദേ തഥാ |

കഥാഭിരഭിരാമാഭി -

രഭിരാമൗ നൃപാത്മജൗ |

രമയാമാസ ധർമാത്മാ

കൗശികോ മുനിപുംഗവഃ || 1.23.22 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ബാലകാണ്ഡേ ത്രയോവിംശഃ സർഗഃ ||